SMUO 2024

lista 10: Model epidemii

1. Niech V będzie zbiorem przeliczalnym. Rozważmy system spinowy z generatorem infinitezymalnym postaci

$$Lf(\eta) = \sum_{x \in V} c(x, \eta) \left[f(\left(\eta^{(x)}\right) - f(\eta) \right],$$

gdzie liczby $c(x,\eta)$ dla $x \in V$ oraz $\eta \in \{0,1\}^V$ są takie, że

$$\epsilon = \inf_{x,\eta} \left[c(x,\eta) + c\left(x,\eta^{(x)}\right) \right], \quad \gamma(x,y) = \sup_{\eta} \left| c\left(x,\eta^{(x)}\right) - c(x,\eta) \right|$$

spełniają

$$M = \sup_{x \in V} \sum_{y \neq x} \gamma(x, y) < \epsilon.$$

- Pokaż, że dla każdych $\eta, \xi \in \{0,1\}^V$ i $f \in D$ (patrzy wykład 9) mamy $|f(\eta) f(\xi)| \le ||f||_o$. Wywnioskuj, że $|T_t f(\eta) T_t f(\xi)| \le e^{(M-\epsilon)t} ||f||_o$, gdzie $(T_t)_{t \in \mathbb{R}_+}$ jest stowarzyszoną półgrupą Fellera.
- Niech π będzie rozkładem stacjonarnym dla rozważanego procesu Fellera $(\eta_t)_{t \in \mathbb{R}_+}$. Pokaż, że dla każdej ciągłej i rzeczywistej f na $\{0,1\}^V$ i dla każdej miary probabilistycznej ν na $\{0,1\}^V$ mamy

$$\lim_{t \to \infty} \mathbf{E}_{\nu} \left[f(\eta_t) \right] = \int f(\eta) \, \pi(\mathrm{d}\eta).$$

2. Rozważmy model epidemii na grafie G. Pokaż, że jeżeli

$$1/\lambda > \max_{x} \deg(x),$$

to proces ten posiada tylko jedną miarę stacjonarną.

- 3. Niech $N=(N(t)_{t\in\mathbb{R}_+}$ będzie jednorodnym procesem Poissona z parametrem $\lambda>0$. Niech E będzie niezależną od N zmienną losową. Pokaż, że N(t+E)-N(E) jest jednorodnym procesem Poissona z parametrem $\lambda>0$.
- 4. Niech $\{\xi_k\}_{k\in\mathbb{N}}$ będzie ciągiem iid z rozkładem wykładniczym z parametrem $\lambda>0$. Niech $S_n=\sum_{k=1}^n\xi_k$ i niech

$$\nu(t) = \inf\{k : S_k > t\}.$$

Pokaż, że dla każdego t>0 zmienna $t-S_{\nu(t)-1}$ ma ten sam rozkład co $\xi_1\wedge t.$